

Številka: 018-005/2024-7
Datum: 14. 2. 2024**SKLEP**

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Igorja Luzarja, kot predsednika senata, ter Sama Červeka in Aleksandra Petrovčiča, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Razvoj novega IS »Notar na daljavo« v okviru projekta Digitalizacija notarskih storitev«, na podlagi zahtevka za revizijo vlagatelja eIUS, svetovanje, komunikacije in informatika, d.o.o., Vrtna ulica 22, Ljubljana, ki ga po pooblastilu zastopa odvetnik Grega Mali, Brnčičeva ulica 13, Ljubljana - Črnuče (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Republika Slovenija, Ministrstvo za pravosodje, Župančičeva ulica 3, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), dne 14. 2. 2024

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi tako, da se razveljavi odločitev o oddaji javnega naročila »Razvoj novega IS »Notar na daljavo« v okviru projekta Digitalizacija notarskih storitev«, kot izhaja iz dokumenta »Odločitev« št. 4300-25/2022-2030-91 z dne 7. 12. 2023, objavljenega na Portalu javnih naročil 8. 12. 2023 pod št. objave JN004337/2023-ODL02.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške pravnega varstva v višini 28.329,38 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga naročnik oddaja po odprtem postopku, je bilo objavljeno na portalu javnih naročil dne 4. 7. 2023, pod št. objave JN004337/2023-B01, in v Dodatku k Uradnemu listu EU dne 5. 7. 2023, pod št. objave 2023/S 127-405668, s popravkom, objavljenim na portalu javnih naročil dne 27. 7. 2023, št. objave JN004337/2023-K01 in v Dodatku k Uradnemu listu EU dne 28. 7. 2023, pod št. objave 2023/S 144-456665.

Naročnik je z dokumentom »Odločitev« št. 4300-25/2022-2030-91 z dne 7. 12. 2023 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji javnega naročila) zadevno javno naročilo oddal skupini ponudnikov ŽEJN, informacijske rešitve, d.o.o., Letališka cesta 32J, Ljubljana, PartIT, poslovna

informatika, d.o.o., Letališka cesta 32J, Ljubljana, in ZASLON TELECOM, informacijske tehnologije, d.o.o., Brnčičeva ulica 13, Ljubljana – Črnuče (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). V obrazložitvi je naročnik navedel, da se je glede na merilo za oddajo javnega naročila dopustna ponudba izbranega ponudnika uvrstila na prvo mesto

Vlagatelj je z vlogo z dne 20. 12. 2023 vložil zahtevek za revizijo, v katerem predlaga, da se odločitev o oddaji javnega naročila razveljavi, da naročnik ponovno sprejeme odločitev o oddaji naročila, s katero javno naročilo odda vlagatelju, in da se mu povrnejo stroški pravnega varstva. Vlagatelj zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika nedopustna, ker izbrani ponudnik za podizvajalca Rok Primožič, s.p. ni navedel dela javnega naročila oz. vrste del, ki jih prevzema ta podizvajalec, dopolnitev ponudbe izbranega ponudnika v tem delu pa je nedopustna. Ponudba izbranega ponudnika je nejasna, saj iz nje na eni strani izhaja, da partner ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana, in vodilni partner Žejn, d.o.o., Ljubljana, ne uporabljata zmogljivosti drugih subjektov, na drugi strani pa sta osebi zaposleni pri podizvajalcih navedeni kot vodja projekta in vodilni inženir. Izbrani ponudnik s tem kadrom ne razpolaga (ker ne uporablja zmogljivosti podizvajalcev), poleg tega izbrani ponudnik ni predložil nobenega zagotovila, da bo imel na razpolago nominiran kader. Vlagatelj nadalje dvomi v resničnost navedb, vezanih na referenco imenovanega vodilnega inženirja. Dalje zatrjuje, da referenca vodje projekta in referenca gospodarskega subjekta, ki se nanaša na sistem SI-CAS, ne izpolnjujeta naročnikovih zahtev. Po mnenju vlagatelja je neresnična tudi referenca glede razvoja sistemov, na podlagi katere je naročnik izbranemu ponudniku dodelil dodatne točke v okviru merila za oddajo javnega naročila.

Izbrani ponudnik se je po vodilnem partnerju z vlogo z dne 27. 12. 2023 opredelil do revizijskih navedb. Izbrani ponudnik navaja, da je pravilno izpolnil ESPD obrazec in da je pri presoji ponudbe treba upoštevati celotno vsebino ponudbe. V ponudbi izbranega ponudnika so jasno razvidne vloge gospodarskih subjektov, ki nastopajo v njej. Iz ponudbe je razvidno, da Rok Primožič, s.p. zagotavlja kader R. P. za izpolnjevanje kadrovskega pogoja, vezanega na naloge vodilnega inženirja, posledično je tudi jasno, katera dela prevzema ta podizvajalec, tj. dela, ki jih prevzema kader vodilni inženir. Pojma »vsak del javnega naročila« ni mogoče razlagati le na način, da je potreben vsebinski opis del, ki jih prevzema podizvajalec, saj lahko ta pojem predstavlja tudi vrednostni vidik prevzetih del. Iz konzorcijske pogodbe so razvidna dela, ki jih prevzema partner ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana; v okvir aktivnosti, ki jih opravlja vodilni inženir pa sodijo naloge vodenja integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom. Iz ponudbe je tako razviden tudi opis del, ki jih bo prevzel kader v okviru nalog vodilnega inženirja oz. podizvajalec Rok Primožič, s.p. Izbrani ponudnik je po poteku roka za predložitev ponudb posredoval dodatna pojasnila glede del, ki jih prevzema podizvajalec, pri čemer to pojasnilo ne predstavlja nove ali spremenjene vsebine glede na prvotno ponudbo, temveč dodatno razjasnitev že obstoječih navedb iz ponudbe. Izbrani ponudnik kot neutemeljene zavrača tudi revizijske navedbe, vezane na priglašene reference.

Naročnik je v odločitvi o zahtevku za revizijo št. 4300-25/2022-2030-109 z dne 15. 1. 2024 zahtevek vlagatelja zavrnil kot neutemeljen. Prav tako je zavrnil zahtevek vlagatelja o ponovnem odločanju o izboru najugodnejšega ponudnika in sprejemu nove odločitve, kakor tudi zahtevek vlagatelja za povrnitev stroškov. Naročnik navaja, da oznaka izbranega ponudnika v obrazcu ESPD, da ne uporablja zmogljivosti drugih subjektov, predstavlja nebitveno napako, ki jo je naročnik, skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3), spregledal. Naročnik ni imel podlage za zavrnitev ponudbe iz razloga izostanka podatka o deležu javnega naročila, ki ga prevzema posamezni podizvajalec, saj naročnik tega podatka ni zahteval. ESPD obrazec prostora za vpis dela javnega naročila, ki ga prevzema podizvajalec, ne predvideva. Naročnik navaja, da ni mogoče kot jasne šteti zahteve glede predstavitve posameznega podatka, če je zgolj v enem izmed obrazcev predvideno polje za vpis podatka, ni pa zahtevana njegova predstavitev tudi v

razpisni dokumentaciji. Naročnik je zahteval, da ponudniki navedejo vse podizvajalce in vsak del javnega naročila, ki ga nameravajo oddati v podizvajanje, pri čemer pojma »vsak del javnega naročila« ni natančneje definiral. Zato je mogoče to zahtevo razumeti kot zahtevo po predstavitvi vrednosti oddanega dela naročila, kar je iz ponudbe izbranega ponudnika razvidno. Četudi iz obrazca »Podatki o podizvajalcu« za podizvajalca Rok Primožič, s.p. ni razviden podatek o storitvah, ki jih bo izvedel ta podizvajalec, je iz ponudbe izbranega ponudnika razvidno, katera dela prevzema ta podizvajalec, in sicer bo v izvedbo prevzel naloge vodilnega inženirja, saj je kot vodilni inženir imenovan R. P., ki je zaposlen pri tem podizvajalcu. V IT stroki so dela in naloge vodilnega inženirja jasno prepoznana in se ve, katere naloge opravljajo ti kadri, prav tako že sam naziv kadra implicira vrsto del, ki jih opravlja. Za naročnika ni bistvena podrobnejša opredelitev nalog, ki jih izvaja kader, saj le-te niso bile definirane z razpisno dokumentacijo. Pomembno je, da naročnik ve, v kakšnih vlogah nastopa kader in da je ta ustrezno usposobljen na izvedbo naročila. Obrazec »Podatki o podizvajalcu« je namenjen izključno izpolnjevanju pogodbe, medtem ko v razpisni dokumentaciji ni določeno, da so podatki iz tega obrazca relevantni za presojo dopustnosti ponudbe. V izogib morebitnim nejasnostim je naročnik izbranega ponudnika pozval na pojasnilo (in ne na dopolnitev ponudbe), saj je vrsta del, ki jih prevzema omenjeni podizvajalec, jasno razvidna iz preostalih delov ponudbe – iz referenčnega obrazca, v povezavi z življenjsko logiko ter poznavanjem IT stroke in s tem nalog vodilnega inženirja, kot tudi iz predstavitve vrednostnega dela javnega naročila. Izbrani ponudnik je v okviru pojasnila podal opis vloge nominiranega vodilnega kadra, in sicer bo vodil integracijo med obstoječim informacijskim sistemom in novim sistemom. Naročnik kot neutemeljene zavrača tudi revizijske navedbe, vezane na priglašene reference.

Vlagatelj v vlogi z dne 18. 1. 2024, s katero se je opredelil do navedb naročnika, vztraja pri revizijskih navedbah.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 18. 1. 2024 odstopil dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila in pripadajočo dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, izpodbijano odločitev v zvezi z oddajo javnega naročila in ponudbo izbranega ponudnika. Ostale dokazne predloge vlagatelja in izbranega ponudnika je Državna revizijska komisija zavrnila iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Po pregledu navedene dokumentacije ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika, je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo naročniku očita dva sklopa kršitev, in sicer kršitve pri pregledu ponudbe izbranega ponudnika in kršitve pri ocenjevanju ponudbe izbranega ponudnika. Glede prvega sklopa kršitev je tako med strankama sporno, ali je naročnik ravnal skladno z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in določbami ZJN-3, ko je ponudbo izbranega ponudnika ocenil za dopustno.

Dopustna ponudba je ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika (29. točka drugega odstavka 2. člena ZJN-3). Naročnik sme javno naročilo oddati le ponudniku,

čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila) odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika sama s seboj v nasprotju in nejasna, saj je izbrani ponudnik na eni strani v ESPD obrazcu subjekta Rok Primožič, s.p., in IPMIT, d.o.o., Ljubljana, opredelil kot podizvajalca, katerih zmogljivosti ne uporablja, na drugi strani pa sta v ponudbi izbranega ponudnika kot vodja projekta in kot vodilni inženir nominirani osebi, zaposleni pri omenjenih podizvajalcih. Posledično tudi ni jasno, kdo bo opravljal naloge vodje projekta in kdo naloge vodilnega inženirja. Izbrani ponudnik tudi ni predložil nobenih zagotovil, da bo imel na razpolago nominiran kader.

V zvezi z izpostavljenimi navedbami gre najprej pojasniti, da lahko gospodarski subjekt odda ponudbo sam (samostojni ponudnik), lahko pa več gospodarskih subjektov skupaj odda (skupno) ponudbo; v tem primeru gospodarski subjekti nastopajo kot partnerji. V ponudbi lahko poleg ponudnika sodelujejo tudi podizvajalci, torej subjekti, ki so pravne ali fizične osebe in za ponudnika, s katerim je naročnik sklenil pogodbo o izvedbi javnega naročila, dobavljajo blago ali izvajajo storitev oziroma gradnjo, ki je neposredno povezana s predmetom javnega naročila (prvi odstavek 94. člena ZJN-3). Poleg navedenih (samostojni ponudnik, partner, podizvajalec) lahko v ponudbi sodelujejo tudi drugi subjekti, kar je razvidno iz prvega odstavka 81. člena ZJN-3. Skladno z omenjeno določbo lahko gospodarski subjekt za izkazovanje (nekaterih) pogojev uporabi zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti. V tem primeru sta možna dva položaja; prvi položaj, ko drugi subjekt ni neposredno udeležen pri sami izvedbi naročila, temveč ponudniku le posodi določeno opremo, tehnična sredstva, mehanizacijo, itd. – v tem primeru drugi subjekt zgolj s svojimi zmogljivostmi »omogoči« gospodarskemu subjektu, da izvede javno naročilo, in drugi položaj, ko drugi subjekt z zmogljivostmi, s katerimi razpolaga in na katere se sklicuje ponudnik (oprema, tehnična sredstva, mehanizacija ipd.), neposredno sam izvede del predmeta javnega naročila. V slednjem primeru ti subjekti niso le subjekti, katerih zmogljivost uporablja gospodarski subjekt za izkazovanje pogojev za sodelovanje, pač pa so, ob upoštevanju, da javno naročilo izvede ponudnik sam ali s podizvajalci, tudi bodisi eden izmed skupnih ponudnikov bodisi podizvajalci.

Na podlagi vpogleda v ponudbo izbranega ponudnika Državna revizijska komisija ugotavlja, da v njej kot partnerji nastopajo ŽEJN, d.o.o., Ljubljana, PartIT, d.o.o., Ljubljana, in ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana (razvidno tako iz predloženih ESPD obrazcev za omenjene subjekte kot tudi iz konzorcijske pogodbe, predložene v ponudbi izbranega ponudnika), subjekta IPMIT, d.o.o., Ljubljana, in Rok Primožič, s.p., pa nastopata v ponudbi izbranega ponudnika kot podizvajalca (razvidno iz ESPD obrazcev in obrazcev »Podatki o podizvajalcu«, ki se nahajajo v ponudbi izbranega ponudnika).

Državna revizijska komisija nadalje ugotavlja, da iz ESPD obrazcev, predloženih za vodilnega partnerja Žejn, d.o.o., Ljubljana, in za partnerja ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana, izhaja, da omenjena subjekta ne uporabljata zmogljivosti drugih subjektov, da bi izpolnila pogoje za sodelovanje (oba sta namreč v delu II, oddelek C, ESPD obrazca na vprašanje »ali gospodarski subjekt uporablja zmogljivost drugih subjektov, da bi izpolnil pogoje za sodelovanje iz dela IV ter merila in pravila (če obstajajo) iz dela V spodaj?« odgovorila »Ne«) in da oba gospodarska subjekta nameravata oddati del javnega naročila v podizvajanje subjektom, katerih zmogljivosti ne uporabljata (oba sta namreč v delu II, oddelek D »Informacije o podizvajalcih, katerih

zmogljivosti gospodarski subjekt ne uporablja« ESPD obrazca na vprašanje »ali namerava gospodarski subjekt oddati del javnega naročila v podizvajanje tretjim osebam?« odgovorila »Da«, in sicer vodilni partner Žejn, d.o.o., Ljubljana, (med drugim) družbi IPMIT, d.o.o., Ljubljana, partner ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana, pa (med drugim) subjektu Rok Primožič, s.p.

Državna revizijska komisija nadalje ugotavlja, da iz preostalega dela ponudbe izbranega ponudnika izhaja, da izbrani ponudnik (v nasprotju z navedbami v ESPD obrazcih) za izpolnjevanje pogojev za sodelovanje uporablja zmogljivost priglašenih podizvajalcev. Naročnik je namreč kot pogoj za sodelovanje, ki se nanaša na tehnično in strokovno sposobnost, zahteval, da imajo ponudniki potrebne človeške vire za izvajanje javnega naročila, in v ta namen zahteval, da ponudniki nominirajo vodjo projekta in vodilnega inženirja, ki izpolnjujeta določene zahteve (glej točko 5.2.2. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila). Izbrani ponudnik je, kar med strankama ni sporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v ponudbo izbranega ponudnika (obrazec »Referenca kadra – vodja projekta« in obrazec »Referenca kadra – vodilni inženir«), kot vodjo projekta nominiral osebo, zaposleno pri podizvajalcu IPMIT, d.o.o., Ljubljana, kot vodilnega inženirja pa je nominiral osebo, zaposleno pri podizvajalcu Rok Primožič, s.p.

Upošteva se predstavljeni del ponudbe izbranega ponudnika gre ugotoviti, da ta vsebuje pomanjkljivost, saj iz ESPD obrazcev izhaja, da izbrani ponudnik za namen izkazovanja izpolnjevanja pogojev za sodelovanje ne uporablja zmogljivosti priglašenih podizvajalcev IPMIT, d.o.o., Ljubljana, in Rok Primožič, s.p., na drugi strani pa iz obrazca »Referenca kadra – vodja projekta« in obrazca »Referenca kadra – vodilni inženir« izhaja, da izbrani ponudnik za namen izkazovanja izpolnjevanja pogojev za sodelovanje uporablja zmogljivosti (tj. človeške vire) teh podizvajalcev. Vendar zaradi omenjene pomanjkljivosti ponudba izbranega ponudnika ni nejasna, kot to želi prikazati vlagatelj. Po oceni Državne revizijske komisije gre namreč v ESPD obrazcih predstavljeno vlogo subjektov IPMIT, d.o.o., Ljubljana, in Rok Primožič, s.p., šteti kot nepravilno pravno kvalifikacijo vloge omenjenih subjektov, ki je razvidna iz obrazcev »Podatki o podizvajalcu«, obrazca »Referenca kadra – vodja projekta« in obrazca »Referenca kadra – vodilni inženir«. Izbrani ponudnik je tako subjekt IPMIT, d.o.o., Ljubljana, in subjekt Rok Primožič, s.p., nepravilno štel (oz. pravno kvalificiral) za podizvajalca, katerih zmogljivosti ne uporablja, čeprav omenjena subjekta predstavljata ne le podizvajalca, temveč tudi subjekta, katerih zmogljivost izbrani ponudnik uporablja z namenom izkazovanja izpolnjevanja pogojev za sodelovanje. Ker so iz ponudbe izbranega ponudnika razvidne vloge udeleženih gospodarskih subjektov, je smel naročnik nepravilni vpis v ESPD obrazcu (predstavitev subjektov v del II, oddelek D, namesto v del II, oddelek C) šteti kot ne bistveno pomanjkljivost, ki jo je lahko skladno z zadnjo povedjo petega odstavka 89. člena ZJN-3 spregledal.

Upošteva se navedeno gre kot neutemeljene zavrtni vlagateljeve navedbe, da ni jasno, katera oseba je predvidena za vodjo projekta oz. kot vodilni inženir, saj te navedbe temeljijo na napačni predpostavki, da izbrani ponudnik ne uporablja zmogljivosti priglašenih podizvajalcev. V zvezi z navedbami vlagatelja, da izbrani ponudnik ni predložil zagotovila, da bo imel na voljo zmogljivosti drugih subjektov, gre pojasniti, da je ponudnik, če želi uporabiti zmogljivosti drugih subjektov, skladno z 81. členom ZJN-3 dolžan dokazati, da bo imel na voljo potrebna sredstva, na primer s predložitvijo zagotovil teh subjektov v ta namen. Po presoji Državne revizijske komisije je smel naročnik že na podlagi dejstva, da bo subjekt, katerega zmogljivost (tj. človeške vire) uporablja izbrani ponudnik, sodeloval pri izvedbi javnega naročila kot podizvajalec, šteti, da bo izbrani ponudnik pri izvajanju predmetnega javnega naročila imel na voljo zmogljivost (tj. človeške vire) omenjenih podizvajalcev.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo nadalje zatrjuje, da iz ponudbe izbranega ponudnika, predložene do poteka roka za predložitev ponudb, ni razvidna vrsta del, ki jih prevzema v izvedbo

podizvajalec Rok Primožič, s.p., naknadna dopolnitev izbranega ponudnika v tem delu pa predstavlja nedopustno dopolnitev ponudbe.

Na podlagi vpogleda v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila gre ugotoviti, da je naročnik določil posebna pravila za primer predložitve ponudbe s podizvajalci. Naročnik je namreč v oddelku »*Ponudba s podizvajalci*« točke 6.3 »*Druga določila za pripravo ponudbe*« dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Če bo ponudnik pri izvedbi javnega naročila sodeloval s podizvajalci, mora v ESPD navesti vse podizvajalce ter vsak del javnega naročila, ki ga namerava oddati v podizvajanje, kontaktne podatke in zakonite zastopnike predlaganih podizvajalcev. Ponudnik mora v ponudbi predložiti tudi izpolnjene obrazce ESPD za vsakega podizvajalca, s katerim bo sodeloval pri naročilu, za vsakega prijavljenega podizvajalca pa predložiti izpolnjen obrazec »Podatki o podizvajalcu«, kjer morajo biti navedeni vsi zahtevani podatki in mora biti podpisan s strani podizvajalca. V obrazcu podizvajalec tudi označi, ali zahteva neposredna plačila s strani naročnika ali ne.«

Naročnik je v vnaprej pripravljenem obrazcu »*Podatki o podizvajalcu*«, predložitev katerega je bila zahtevana za primer sodelovanja s podizvajalci (glej točko 6.1. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila), predvidel, da ponudniki navedejo podatke o podizvajalcu (vključno z njegovim transakcijskim računom) in da navedejo »*storitve, ki jih bo izvedel podizvajalec*« in »*vrednost storitve, ki jih prevzema podizvajalec*«.

Upošteva predstavljeni del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila gre najprej pritrditi naročniku, da ni zahteval navedbe deleža javnega naročila, ki bo oddano posameznemu podizvajalcu. Vendar navedeno v obravnavanem primeru ni relevantno, saj vlagatelj v zahtevku za revizijo ne zatrjuje, da v ponudbi izbranega ponudnika umanjka podatek o deležu javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje, pač pa vlagatelj zatrjuje, da v ponudbi izbranega ponudnika umanjka podatek o vrsti del, ki bodo oddana v podizvajanje subjektu Rok Primožič, s.p. Za rešitev obravnavane zadeve tudi ni relevantno naročnikovo stališče, da podatek, ki ga naročnik zahteva le v okviru enega izmed obrazcev, ne pa tudi v okviru zahtev dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni relevanten za presojo dopustnosti ponudbe. V obravnavanem primeru namreč ne gre za situacijo, ko bi naročnik zgolj v obrazcu »*Podatki o podizvajalcu*« zahteval navedbo podatka o »*storitvah, ki jih bo izvedel podizvajalec*«, saj je naročnik v točki 6.3. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval, da ponudnik navede vse podizvajalce ter vsak del javnega naročila, ki ga namerava oddati v podizvajanje. Podatek »*storitve, ki jih bo izvedel podizvajalec*«, ki so ga ponudniki predstavili v okviru obrazca »*Podatki o podizvajalcu*«, pa po vsebini predstavlja podatek o delu javnega naročila, ki bo oddano v podizvajanje. Naročnik je sicer res zahteval, da ponudnik v ESPD obrazcu navede vsak del javnega naročila, ki ga namerava oddati v podizvajanje in da ESPD obrazec posebnega mesta za predstavitev tega podatka ne vsebuje. Vendar pa je naročnik v točki 6.3. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval (tudi), da ponudnik za vsakega prijavljenega podizvajalca predloži izpolnjen obrazec »*Podatki o podizvajalcu*«, v katerem morajo biti navedeni vsi zahtevani podatki - eden izmed zahtevanih podatkov pa je tudi podatek o storitvah, ki jih bo izvedel podizvajalec. Iz tega razloga pa četudi ponudniki podatka o delu javnega naročila, ki ga nameravajo oddati v podizvajanje, niso mogli predstaviti v ESPD obrazcu, so bili ta podatek dolžni predstaviti v obrazcu »*Podatki o podizvajalcu*« kot podatek o »*storitvah, ki jih bo izvedel podizvajalec*«.

Državna revizijska komisija navedbam naročnika in izbranega ponudnika o nejasno oblikovani zahtevi ne more slediti. Čeprav naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni izrecno opredelil pojma »*vsak del javnega naročila*«, sporna zahteva, v nasprotju z mnenjem naročnika in izbranega ponudnika, ne omogoča razlage, da je naročnik zahteval zgolj vrednostno opredelitev dela javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje. Iz sporne zahteve je po oceni

Državne revizijske komisije namreč jasno, natančno in nedvoumno razvidno, da je naročnik zahteval (tudi) predstavitev vsebinskega dela javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje. Tudi če bi bilo mogoče sporno zahtevo razlagati na način, kot jo razlagata naročnik in izbrani ponudnik (pa je ni), bi bila zatrjevana dvoumnost odpravljena z obrazcem »Podatki o podizvajalcu«, saj je naročnik zahteval predstavitev tako »storitev, ki jih bo izvedel podizvajalec«, torej predstavitev vsebinskega dela javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje, kot tudi »vrednost storitve, ki jih prevzema podizvajalec«, torej predstavitev vrednostnega dela javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje, s čimer je tudi pojasnjen oz. konkretiziran pojem »vsak del javnega naročila«.

Glede na navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila jasno, natančno in nedvoumno zahteval, da ponudniki, v primeru predložitve ponudbe s podizvajalci, v ponudbi predstavijo vse podizvajalce in »(vsak) del javnega naročila«, ki bo oddan v podizvajanje, na način, da navedejo storitve, ki jih bo posamezni podizvajalec izvedel in vrednost oddanih storitev. Takšna zahteva predstavlja zahtevo naročnika, določeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, ki mora biti izpolnjena, da je ponudbo mogoče šteti za dopustno. Zato četudi naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni izrecno navedel, da mora biti ta zahteva izpolnjena in da v nasprotnem primeru ponudbe ne bo mogoče šteti za dopustno, to izhaja že iz same narave zahteve, saj ponudbe, ki ni skladna (tudi) z zahtevami naročnika, določenimi v (tehničnih specifikacijah in) dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni mogoče šteti za dopustno (prim. 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3 in prvi odstavek 89. člena ZJN-3).

Naročnik v tem postopku pravnega varstva tudi ne more uspeti z navedbami, s katerimi skuša zmanjšati pomen sporne zahteve. Naročnik je namreč pri pregledu ponudb dolžan ravnati strogo v skladu z zahtevami, ki jih je sam določil (prim. npr. sodbe Sodišča EU v zadevah C-496/99 P, Komisija proti CAS Succhi di Frutta, točka 115, C-336/12, Manova, točka 40 in C-42/13, Cartiera dell'Adda, točka 42, ter odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-166/2018, 018-152/2019 in 018-076/2020). Ta stroga obveznost izhaja iz načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) ter iz tega dalje izhajajoče obveznosti po preglednosti (6. člen ZJN-3), ki ju morajo naročniki spoštovati. Sprejeti naročnikovo stališče, da izbrani ponudnik, kljub jasni, natančni in nedvoumni zahtevi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (da ponudniki, v primeru predložitve ponudbe s podizvajalci, v ponudbi predstavijo del javnega naročila, ki bo oddan v podizvajanje, na način, da navedejo storitve, ki jih bo posamezni podizvajalec izvedel), ni bil dolžan predstaviti storitev, ki jih prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p., bi pomenilo, da se pregled ponudbe izbranega ponudnika ne bi izvedel ob upoštevanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (kar bi predstavljalo kršitev načela transparentnosti javnega naročanja) in da zahteve dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne veljajo enako za vse gospodarske subjekte (kar bi predstavljalo kršitev načela enakopravne obravnave ponudnikov). Neuporaba določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pri pregledu ponudb po vsebini pomeni spreminjanje dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za prejem ponudb, kar naročniku prepoveduje tudi drugi odstavek 67. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v ponudbo izbranega ponudnika ugotavlja, kar med strankama tudi ni sporno, da izbrani ponudnik v obrazcu »Podatki o podizvajalcu« za podizvajalca Rok Primožič, s.p. ni navedel storitev, ki jih ta podizvajalec prevzema v podizvajanje. Izbrani ponudnik je namreč kot »storitve, ki jih bo izvedel podizvajalec« navedel banko, pri kateri ima omenjeni podizvajalec odprt račun.

Med strankama pa je sporno, ali je podatek o tem, katere storitve (oz. kateri del javnega naročila) prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p., mogoče razbrati iz drugih delov ponudbe izbranega ponudnika.

Iz ponudbe izbranega ponudnika izhaja, da je subjekt Rok Primožič, s.p., podizvajalec partnerja ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana (razvidno iz ESPD tega partnerja) in da omenjeni partner v okviru izvedbe javnega naročila prevzema (1) programiranje (v obsegu 160 x 12 mesecev), (2) programiranje integracij in programiranje novih modulov ter (3) vodenje integracij med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom. Nadalje je iz ponudbe izbranega ponudnika (natančneje obrazca »Referenca kadra – vodilni inženir«) razvidno, da podizvajalec Rok Primožič s.p. zagotavlja kader, ki bo nastopal v funkciji vodilnega inženirja.

Naročnik in izbrani ponudnik zatrjujeta, da podizvajalec Rok Primožič, s.p. zagotavlja kader vodilni inženir (čemur gre pritrđiti), posledično pa je iz ponudbe izbranega ponudnika razvidno, da podizvajalec Rok Primožič, s.p. prevzema storitve, ki jih bo izvedel vodilni inženir. Četudi bi bilo mogoče slediti navedbam naročnika in izbranega ponudnika, da dejstvo, da podizvajalec Rok Primožič s.p., zagotavlja vodilnega inženirja, omogoča sklep, da omenjeni podizvajalec prevzema v izvedbo storitve, ki jih bo izvedel imenovani kader, vlagatelj pravilno opozarja, da ni mogoče enačiti dela javnega naročila, ki ga posamezni subjekt prevzema, z vlogo kadra, ki ga je ta subjekt prijavil v ponudbi, saj ni mogoče izključiti, da omenjeni podizvajalec ne prevzema tudi katerih drugih del. Poleg tega samo dejstvo, da podizvajalec Rok Primožič s.p., zagotavlja vodilnega inženirja, ne omogoča že zaključka o tem, katere storitve prevzema omenjeni podizvajalec, saj iz ponudbe izbranega ponudnika ni razvidno, katere storitve bo v okviru izvedbe javnega naročila izvajal kader vodilni inženir. Naročnik sicer navaja, da že sam naziv kadra implicira vrsto del, ki jih ta opravlja, in da so dela in naloge vodilnega inženirja v stroki jasno prepoznana in se ve, katere naloge opravljajo takšni kadri, vendar naročnik izpostavljenih navedb ne konkretizira in ne pojasni, katere konkretne naloge so naloge vodilnega inženirja. Tudi iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni razvidno, katere storitve bo izvajal vodilni inženir, kar priznava tudi naročnik, ko navaja, da podrobnejše opredelitev nalog, ki jih izvaja posamezni kader, niso bile definirane z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila. V zvezi z navedbami naročnika, da ne bi bilo življenjsko, zanj pa je tudi nebitveno, katera specifična dela bo opravljal ta kader, gre pojasniti, da v konkretnem primeru vlagatelj ne zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika nedopustna, ker iz ponudbe izbranega ponudnika niso razvidna dela, ki jih bo izvedel kader vodilni inženir. Ponudnikom skladno z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila tudi ni bilo treba konkretizirati, katere naloge bo opravljal kader vodilni inženir. Vendar, da bi bilo mogoče sprejeti stališče naročnika in izbranega ponudnika, da so iz ponudbe izbranega ponudnika razvidne storitve, ki jih prevzema podizvajalec Rok Primožič s.p., ker ta zagotavlja kader vodilni inženir in bo izvedel naloge, ki jih izvaja vodilni inženir, bi iz ponudbe izbranega ponudnika morale biti razvidne storitve, ki jih bo izvedel vodilni inženir. Ker storitve, ki jih bo izvedel vodilni inženir, niso razvidne niti iz ponudbene dokumentacije izbranega ponudnika niti iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni mogoče že zgolj na podlagi dejstva, da podizvajalec Rok Primožič, s.p. zagotavlja kader vodilni inženir, ugotoviti, katere storitve prevzema ta podizvajalec. Ker je v obravnavanem primeru spor glede vprašanja, katera dela bo opravljal podizvajalec, naročnik tudi ne more uspeti z (obširnimi) navedbami, da je zanj ključno, da ve, v kakšnih vlogah nastopa kader in da je ta ustrezno usposobljen za izvedbo naročila.

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija pritrjuje vlagatelju, da iz ponudbe izbranega ponudnika, predložene do poteka roka za predložitev ponudb, ni jasno, določno in nedvoumno razvidno, katere storitve oz. kateri del (predmeta) javnega naročila bo v izvajanje prevzel podizvajalec Rok Primožič, s.p., posledično pa je ponudba izbranega ponudnika v nasprotju z jasno zahtevo naročnika, da mora ponudnik v ponudbi navesti vsak del javnega naročila, ki ga namerava oddati v podizvajanje. Glede na trditveno podlago strank pa je treba odgovoriti še na vprašanje, ali je izbrani ponudnik po poteku roka za predložitev ponudb (in pred sprejemom izpodbijane odločitve) odpravil ugotovljeno pomanjkljivost v okviru petega odstavka 89. člena ZJN-3.

Skladno s petim odstavkom 89. člena ZJN-3 lahko naročnik, če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti. Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam. Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne ali nebistvene napake naročnik lahko spregleda.

Iz citirane določbe izhaja, da ponudbe po poteku roka za oddajo ponudb načeloma ni mogoče spreminjati oz. popravljati, vendar pa lahko naročnik v določenih primerih od ponudnikov zahteva, da dopolnijo, popravijo, spremenijo ali pojasnijo ponudbeno dokumentacijo. Pri tem naročnik nima popolne diskrecijske pravice, saj mora vedno ravnati v skladu s temeljnimi načeli javnega naročanja, zlasti v skladu z načelom preglednosti in načelom enakopravne obravnave ponudnikov. Iz sodne prakse Sodišča EU (prim. npr. sodbe C-599/10, SAG ELV Slovensko in drugi, C-336/12 Manova, C-324/14 Partner Apelski Dariusz, C-387/14 Esaprojekt, in C-131/16 Archus in Gama) izhaja, da načelo enakega obravnavanja in zahteva po preglednosti nasprotujeta kakršnim koli pogajanjem med naročnikom in ponudnikom v okviru postopka oddaje javnih naročil, kar pomeni, da predložene ponudbe načeloma ni več mogoče spreminjati niti na pobudo naročnika niti na pobudo ponudnika, saj bi to sicer lahko pomenilo, da se naročnik v nasprotju z načelom enakega obravnavanja s ponudnikom zaupno pogaja o ponudbi v škodo drugih ponudnikov. Načelo enakega obravnavanja pa ne nasprotuje temu, da se ponudba v točno določenem delu popravi ali dopolni, kadar so v zvezi z njo očitno potrebna pojasnila ali če je treba odpraviti očitne pisne pomote. Poziv javnega naročnika ponudniku, naj predloži zahtevane podatke in dokumente, načeloma ne sme zadevati ničesar drugega kot pojasnitev ponudbe tega ponudnika ali popravilo očitne napake v tej ponudbi, zato ponudniku ne sme na splošno omogočati, da predloži izjave in dokumente, katerih predložitev je bila zahtevana z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in ki niso bili predloženi v roku za predložitev ponudb. Poleg tega dopolnitve ali popravki prvotne ponudbe ne smejo privedi do njene bistvene spremembe, saj je mogoče prvotno ponudbo popraviti le izjemoma in le, če ta sprememba ne privede do tega, da se dejansko predloži nova ponudba. Naročnik mora ponudnike obravnavati enakopravno, tako da zahteva po pojasnilih na koncu postopka izbire ponudb glede na izid tega postopka ne daje vtisa, da je neupravičeno koristila oziroma škodovala enemu ali več ponudnikom, na katere je bila naslovljena. Na podlagi navedenih izhodišč sodne prakse je dopuščena poprava oz. dopolnitev podatkov iz ponudbene dokumentacije, vendar v omejenem obsegu in pod pogojem, da gre za takšne elemente oz. podatke, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, je mogoče objektivno preveriti, da ne gre za bistvene spremembe, ki bi dejansko privedle do nove ponudbe, in da je pri tem spoštovano načelo enakopravne obravnave ponudnikov.

Iz spisovne dokumentacije je razvidno, da je naročnik, sklicujoč se na peti odstavek 89. člena ZJN-3, po poteku roka za predložitev ponudb (dne 1. 12. 2023) izbranega ponudnika pozval k *»pojasnitvi ustreznih informacij glede gospodarskega subjekta Roka Primožiča s.p., ki bo pri predmetnem javnem naročilu prevzel v izvedbo naloge vodilnega inženirja«*.

Izbrani ponudnik je v dopisu z dne 4. 12. 2023 navedel *»Rok Primožič s.p. bo prevzel vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom. Rok*

Primožič s.p. je podizvajalec konzorcijskega partnerja Zaslon Telecom d.o.o. (kar se vidi iz obrazca »Podatki o podizvajalcu« na ime Rok Primožič s.p.) in izvaja le dela, ki so znotraj konzorcijske pogodbe določene za Zaslon Telecom d.o.o.« V nadaljevanju je izbrani ponudnik navedel dela, ki so opredeljena v 3. členu konzorcijske pogodbe, ter dodal »Znotraj teh del pa Rok Primožič s.p. še podrobneje izvaja izključno dela »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«, kar je razvidno iz vloge prijave – obrazca »Referenca kadra – vodilni inženir«, ki je izpolnjen na ime Rok Primožič s.p. Vodilni inženirji vodijo tehnična dela (konkretno bo izvajal »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«), programiralo pa bo ostalo osebje konzorcijskega partnerja, konkretno njegovi programerji«.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da izbrani ponudnik s spornim dopisom ni zgolj pojasnil ponudbe oz. ni zgolj pojasnil podatka o tem, katere storitve (oz. kateri del javnega naročila) prevzema v podizvajanje podizvajalec Rok Primožič, s.p., pač pa je izbrani ponudnik z omenjenim dopisom dopolnil ponudbo v delu, ki v prvotni vsebini ni bila skladna z zahtevami naročnika, saj v njej umanjka podatek o delu javnega naročila, ki ga prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p. Iz dopisa izbranega ponudnika z dne 4. 12. 2023 izhaja, (1) da partner (ki je priglasil podizvajalca Rok Primožič, s.p.) med drugim prevzema »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«, (2) da vodilni inženir prevzema »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom« in (3) da podizvajalec Rok Primožič, s.p. prevzema zgolj storitve, ki jih bo izvajal vodilni inženir, tj. »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«. Četudi bi bilo mogoče slediti smiselnim navedbam izbranega ponudnika, da upošteva, da je subjekt Rok Primožič s.p. podizvajalec partnerja ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana, lahko ta podizvajalec prevzema le dela, ki jih prevzema omenjeni partner, pa ne gre spregledati, da partner ZASLON TELECOM, d.o.o., Ljubljana, prevzema različna dela (programiranje in vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom), zato ni mogoče tudi že zaključiti, da podizvajalec Rok Primožič, s.p. prevzema zgolj in izključno storitve »vodenja integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«, kot to izhaja iz dopisa izbranega ponudnika z dne 4. 12. 2023. Iz ponudbe izbranega ponudnika, predložene do poteka roka za predložitev ponudb, ni razvidno, niti katere storitve bo izvajal nominirani vodilni inženir niti da podizvajalec Rok Primožič, s.p. prevzema zgolj in izključno storitve, ki jih bo izvedel nominirani inženir, kot to izhaja iz omenjenega dopisa izbranega ponudnika. Šele na podlagi omenjenega dopisa izbranega ponudnika je namreč mogoče ugotoviti, katere storitve (oz. kateri del javnega naročila) prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p. Navedenega ne spreminja sklicevanje izbranega ponudnika na obrazec »Referenca kadra – vodilni inženir«, saj iz njega ne izhaja, da podizvajalec Rok Primožič, s.p., prevzema (izključno) dela »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«, kot to izhaja iz dopisa izbranega ponudnika. V obrazcu »Referenca kadra – vodilni inženir« je zgolj predstavljena oseba, imenovana kot vodilni inženir, in sicer podatki o njegovi izobrazbi, podatki o njegovem delodajalcu ter podatki o referenčnem poslu, medtem ko podatek o tem, katere storitve prevzema nominirani vodilni inženir, in ključno, katere storitve prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p., iz omenjenega obrazca ne izhaja.

Kot je bilo že zapisano, peti odstavek 89. člena ZJN-3 omogoča pojasnjevanje in dopolnjevanje ponudb, vendar le v omejenem obsegu in pod pogojem, da gre za takšne elemente oz. podatke, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, mogoče objektivno preveriti, da ne gre za bistvene spremembe, ki bi dejansko privedle do nove ponudbe, in da je pri tem spoštovano načelo enakopravne obravnave ponudnikov. Spremembe, ki so po dopolnitvi izbranega ponudnika nastale v njegovi ponudbi, presegajo dopusten obseg, saj je izbrani ponudnik šele naknadno, po poteku roka za predložitev ponudb, opredelil, katera dela prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p. Z dopolnitvijo ponudbe je izbrani ponudnik opredelil, da

podizvajalec Rok Primožič, s.p. prevzema »vodenje integracije med obstoječim informacijskim sistemom eNotar in novo nastalim sistemom«, kar iz prvotne ponudbe ni bilo razvidno, zaradi česar dopolnitev ponudbe tudi ni objektivno preverljiva, saj gre za novo dejstvo (novo razdelitev del), do katerega je prišlo po poteku roka za predložitev ponudb. Razdelitev javnega naročila med gospodarskimi subjekti, ki nastopajo v ponudbi, vključno z odločitvijo, kateri in kolikšen del javnega naročila bo ponudnik oddal v podizvajanje, namreč predstavlja ponudnikovo poslovno voljo, ki (v kolikor ni navzven razvidna) ne predstavlja objektivnega dejstva ali podatka, katerega obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, bi bilo mogoče naknadno preveriti (prim. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah, št. 018-98/2017, 018-191/2017, 018-065/2021 in 018-38/2023). Ni mogoče namreč naknadno objektivno preveriti, da je poslovna odločitev, ki jo ponudnik predstavi šele po poteku roka za oddajo ponudbe, obstajala že v trenutku poteka roka za prejem ponudb. Dopolnjena ponudba izbranega ponudnika v tem smislu predstavlja novo ponudbo, kar glede na peti odstavek 89. člena ZJN-3 ni dopustno.

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija ugotavlja, da je vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo uspel izkazati, da je naročnik s tem, ko je ponudbo izbranega ponudnika, ki v ponudbi (kljub jasni, natančni in nedvoumni zahtevi, določeni v točki 6.3. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) ni predstavil dela javnega naročila (oz. storitev), ki ga prevzema podizvajalec Rok Primožič, s.p., naknadno pa je ponudbo dopolnil v delu, ki se nanaša na razdelitev del med ponudbenimi subjekti, označil za skladno z zahtevami, in izbranemu ponudniku oddal predmetno javno naročilo, ravnal v nasprotju s točko 6.3. dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in prvim odstavkom 89. člena ZJN-3, v povezavi z 29. točko prvega odstavka 2. člena ZJN-3. Državna revizijska komisija je zato, na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevku za revizijo ugodila in razveljavila naročnikovo odločitev o oddaji javnega naročila »Razvoj novega IS »Notar na daljavo« v okviru projekta Digitalizacija notarskih storitev«, kot izhaja iz dokumenta »Odločitev« št. 4300-25/2022-2030-91 z dne 7. 12. 2023.

V zvezi z vlagateljevim predlogom, »da naročnik ponovno odloči o izboru najugodnejšega ponudnika [...], tako da predmetno javno naročilo odda vlagatelju«, Državna revizijska komisija pojasnjuje, da lahko odločitev o izbiri določene ponudbe (in torej odločitev o oddaji naročila) sprejme le naročnik v postopku javnega naročanja (gl. drugi in tretji odstavek 90. člena ZJN-3), ne pa Državna revizijska komisija kot organ pravnega varstva. Državna revizijska komisija ima v postopku pravnega varstva kasatorična pooblastila in ne reformatoričnih pooblastil, kar pomeni, da lahko naročnikova ravnanja v primeru ugotovljenih kršitev le razveljavi (gl. prvi in drugi odstavek 39. člena ZPVPJN), ne more pa namesto naročnika sprejemati odločitev v postopku oddaje javnega naročila niti ne more naročniku naložiti, kakšno odločitev (o zaključku postopka oddaje javnega naročila) mora sprejeti. Revizija postopka namreč le preprečuje nezakonito izbiro pogodbene stranke, medtem ko odločitev o izbiri še vedno ostaja v rokah naročnika. (prim. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-292/2014, 018-223/2018, 018-101/2019, 204/2020 in 106/2020).

Državna revizijska komisija v okviru revizijskega postopka ni obravnavala preostalih revizijskih navedb vlagatelja, ki se nanašajo na druge zatrjevane kršitve naročnika pri pregledu in ocenjevanju ponudbe izbranega ponudnika (tj. glede skladnosti priglašenih referenčnih poslov z zahtevami naročnika), z njimi povezane dokazne predloge vlagatelja in izbranega ponudnika pa je zavrnila kot nepotrebne. Obravnava teh navedb namreč na položaj vlagatelja v predmetnem postopku ne bi mogla v ničemer vplivati, saj je Državna revizijska komisija že na podlagi obravnavanih navedb ugotovila naročnikovo kršitev v postopku oddaje javnega naročila (nezakonito oddajo javnega naročila) in ugodila predlogu vlagatelja (razveljavitev izpodbijane odločitve o oddaji javnega naročila).

Državna revizijska komisija naročnika (z namenom pravilne izvedbe postopka v delu, ki je bil razveljavljen), na podlagi tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN, napotuje, da v nadaljevanju postopka oddaje predmetnega javnega naročila sprejme eno od odločitev, ki jih predvideva ZJN-3. Če se bo naročnik odločil, da bo nadaljeval postopek javnega naročanja s sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila, mora ponovno presojo ponudb ponudnikov opraviti skladno z določili dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in določili ZJN-3 ter ob upoštevanju ugotovitev Državne revizijske komisije, kot izhajajo iz tega sklepa.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj zahteva povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT), kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek dolžne vplačane takse za revizijski zahtevek v višini 24.034,00 EUR,
- strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo v višini 5.800 točk (prva točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22% DDV znaša 4.245,60 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po 11. členu OT (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk) v višini 68 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22% DDV znaša 49,78 EUR.

Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala presežka nad priznanimi stroški za strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo in za izdatke v pavšalnem znesku, saj glede na vrednost spora (vrednost ponudbe izbranega ponudnika z DDV znaša 1.201.700,00 EUR) za njuno priznanje ni pravne podlage.

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne stroške priznala stroške v višini 28.329,38 EUR, ki mu jih je dolžan povrniti naročnik v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk: Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vložijo neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Igor Luzar, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj – po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.